

NETAŞTA NELER OLUYOR...

BASIN AÇIKLAMASI

- Uzun «Oradır NETAŞ'da «ördürül» galan SENDİKASIZLAŞTIRMA operasyonu sonucu 500'a yakın işçinin işina son varılmıştır.
- Habarlaşma İşkolundaki 3 büyük tekaldan Nataş, Talataş, Asalsan'dan son ikislna aandika sokulmamıştır.
- Bu Çarçavada içlna OTOMOBİL-İş'in yatkiili olduğu NETAŞ'da dfkansız gül bahçtslna dönÖstOrOlmağa çalışılmaktadır.
- Son olarak 11.3.1988 günlü 55 büro parsonalina ek olarak 3 mühendis arkadaşın da işlerine sön verilmiştir.

Adı	Görevi	Çıkarıldığı Madde
a. Recap Aktaş	Araştırma Geliştirme Bölümü Yönetici Mühendis	17-11 D-Tazminatsız
b. Suat Çetiner	Test Set Tasarım'da Test Mühendisi	13
c. Turan Keleş	Kalite kontrol Mühendisi	13

Bu uygulama ila artık mühendislerin da boy hedefi olduğu ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde ilk kaz 13. va 17. maddeler uygulanarak mühendislerin işina son verilmiştir.

Bu son olay da göstermiştir ki toplu sözleşme ve sendikalaşma hakkında yoksun bulunan sözleşmeli mühendis arkadaşlarımızın hiçbir İŞ GÜVENCESİ yoktur. Ancak işyerlerinde sendikaların yetki için sayısal çoğunluğu gündeme geldiğinde ekonomik daralma gerekçeleriyle çalışanların üzerinde DEMOKLES'in kılıcı gibi sallandırılan tensikat aslında yeterli inandırıcı gerekçelere dayanmamaktadır.

a) Nataş tak ana müşteri (PTT'ye) yönelik olarak **yüksek faizli** kredilerle işletmesini sürdürmektedir. Şimdiye dek işine son verilen işçilere peşin olarak ödenen milyarlarca liralık tazminatla bu işçilerin ücretleri uzun süre ödenebilir.

b) Özelleştirme uygulamaları nedeniyle allanıp pullanıp kamuoyuna sunulan Teletaş

1- Sendikası yapıyla

2- Kâr oranı daha yüksek gösterilme kaygılarıyla özelleştirme için sırada bekleyen Nataş için bir örnek olarak gösterilmektedir.

Netaş'ta uygulanan aslında Teletaşlaştırma operasyonudur.

Oysa 15.10.1987 tarihli İstanbul Sanayi Odası Dergisinde son iki yıl içinde Netaş'ın satışlarını cari fiatlarla 9.25 katı artırdığı söyleniyor. Fiat artışlarından arındırılacak olursa Nataş'ın satışları 1985 yılında % 50, 1986 yılında % 228 oranında artmış görünmektedir. 1986 yılında net % 228 büyüme ortadadır.

- Öte yandan plansız büyüme sonucu Netaş son. yıl içinde HOLDİNGLEŞ'meyi amaçlamış ve bu nedenle şirket içinde "division" denilen alt birimlerle sağlıksız, plansız, kısa vadeli hedefleri abartan bir büyüme gündeme gelmiştir.

- Bu ilk uygulama tüm işkollarındaki üyelerimiz için tehdittir. Tüm üyelerimizi sorunlara duyarlı olmaya çağırıyor; arkadaşlarımızın işten çıkarılmalarını protesto ediyoruz. Arkadaşlarımızın görevlerinin başına dönmesi için her türlü girişimi yapacak, maddi ve manevi hukuk sorunlarını sonuna dak kovalayacağız.

T.M.M.O.B v* ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI TEOMAN ALPTÜRK

Netaş önünde protesto

İş Sendikası SınU - Netaş U U - NETAŞ'ta 59 kişi işten çıkarıldı. Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Teoman Alptürk, "Netaş'ta çalışan üç mühendis arkadaşımızın işlerine haklı bir şekilde son verilmesi, sözleşmeli çalışan mühendislerin iş güvencesinin olmadığını bir kere daha göstermiştir" dedi.

"Netaş"ta 59 kişi işten çıkarıldı!

Netaş'ta çalışan 30 mühendis toplam 59 kişi işten çıkarıldı. TMMOB Başkanı Teoman Alptürk, "Netaş'ta çalışan üç mühendis arkadaşımızın işlerine haklı bir şekilde son verilmesi, sözleşmeli çalışan mühendislerin iş güvencesinin olmadığını bir kere daha göstermiştir" dedi.

Bir yandan özelleştirme için çalışmalar yapılırken, Netaş'ın ikonortuk km yatırımları nedeniyle faaliyetinin daraldığını ilen Miren Alptürk, şunları söyledi: "İşlvrne *n venclLrm işTİK-dondurulmLhTimiştir".

Netaş'ta şimdi de mühendisler atılıyor

14 HNECE 4 dy süten grevle sonra işi i l i Evrimakla nep gündemde kaldı. İTİÜ'nün şimdi de mühendisleri işi l'n utmaya başladı. Bu uygulamanın "k-dum olarak, "PİT'nin yatımları kittedi, bit d' kırıl girdi" gerekçesiyle geçidi ma cuma günü uç eleMrik mühendisinin if lne son verildi.

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul ŞULMJSI yöneticileri, 350 müridem çalıj-İÇO Netaş'la "itacak mühendis sayısı nım İY'ü Dulmasından hortuklarını bil-Ünİklü Bongunle de yaşanan gelişmeler Ö'e rina, Türkiye ismarlar VP Mühendisler Ooası (TMMOB) Başkanı Teoman Alptürk

İle SHP İstanbul t MİHtvckMi İfMİnt AM İln, dun Netaş yöneticileri- öörÖmck U/re, şirketin Urmanya'deki Aafto/İn omihit Aİglürit ve İnan, tabkısınm kapı-İnıdan için bite alınmadır Dan" sonra Mdca- İM M W İ AH Em'n günMİrMİ zttı vrttdi Ancak, Er'n d", TaenMn AtpOrh' un alınmarruşı (u+tn) igeri girmüdi Alpt-tttih, "N-las' U çalışan Öe -rkadaamım İfterina haksız M' -WM' aon +İH-at, -AzleştMli çalışan-mtHndisİftln - ç-ahna İm stödkalasıBa İstİpkrİn m İc-af taamll cMuftunu gostarmıştı" dedi SHP İİ Erende. "Bu olay, öval İktddann 12 Eylül askeri rejiminin bir uzantı" oMit-İlunu oostertyor. Dİn-İnsı oM bahçesi ya-ŞİTİC-VUUr-İyör -W- kenüşlü

11 Mart 1988 Cuma günü çalışma saatlerinin bitiminden yaklaşık on dakika önce üç mühendis arkadaşımızın işine son verildi. Üstelik, Anayasaya aykırılığı hep süregelen 13. ve 17. maddeler kullanılarak işe son verme gerçekleştirildi.

İşine son verilenlerden Turhan KELEŞ, NET AŞ kalite kontrol bölümünün çalışan, dinamik ve sevilen bir elemanıydı. Yakın amirlerini de şaşkırdan bir biçimde 13. maddeyle kapı önüne konuldu. Suat ÇETİNER ise Test Set Tasarım Bölümünün dört yıllık çalışanıydı. D.M.S ve yerli tasarım ürünlerin test sistemlerinin gerçekleştirilmesinde aktif olarak görev aldı. Titiz ve sonuç alıcı çalışmaları nedeniyle 7 ay önce müdürlüğe atanması düşünülüp, birlikte çalışacağı **elemanları**, hatta odası da belirlenmişti. Ancak her ne hikmet ise atama işlemi son anda durduruldu ve 13. madde ile işine son verildi.

17. Maddeyle, tazminatsız olarak işine son verilen Recep AKTAŞ ise NETAŞ'ın AR-GE bölümünde çalışıyordu. Yapılan tasarımların ayrıntılı biçimde teorik ve deneysel analizi çalışmalarındaki titiz yaklaşımı nedeniyle kendisine müdürlük önerileri yapılmış ve bir yıl kadar önce alınan bir kararla Yazılım-Donatım (Hardware/Software) Entegrasyon ve Test Bölümü Müdürlüğüne atanmıştır. Ancak şu anda o da işsizler ordusuna katılmış durumdadır.

Netaş İşvereni 14.3.1988 tarihli basın bülteninde 13. madde ile işine son verdiği 2 mühendis üyemizi "görevlerini gereğince yerine getirmemekle" suçlamaktadır.

Aynı şekilde 17. madde ile işine son verdiği araştırma bölümünde müdür olan üyemizi de "Pozisyonunun gerektirdiği sorumlulukları idrak etmemekle" suçlamaktadır.

Oysa bu arkadaşlarımız yıllardır sürdürdükleri başarılı, sorumlu çalışmaları nedeniyle gerek mesleki gerekse iş ilişkileri açısından onurlu bir yere sahiptirler. NETAŞ İşverenin de bu çerçevede bu arkadaşlarımızı yurt-İçli ve yurtdışında seminerlere, eğitimlere göndermesi, birini müdür ataması bundan dolayıdır. Ancak söylenemeyen şey şudur: Bu arkadaşlarımız mesleki başarılarının yanı sıra insan olarak tüm çalışanlara, meslektaş olarak öteki mesai arkadaşlarına karşı sorumluluklarını da unutmamışlardır ve işverenin çalışanlar üzerinde doğrudan kurmak istediği baskılara körü körüne boyun eğmemişler, kimi "ince" politikalara alet olmamışlardır. Sendikayı düşman ilan edip onun köküne kazımayı hedefleyen hesaplara sırt çevirmişlerdir. Netaş işvereni çileden çıkartıp 17. maddeyi uygulamaya kadar götüren olgu gerçekte budur.

Bu uygulama ile işveren belki kısa dönemde bu üyelerimizi işsiz bırakarak, başka işyerlerinde iş bulmalarını engelleyerek mağdur duruma sokmuştur. Böylece hesapta teknik elemanların sendikalaşmasını isteyen tabanımıza gözdağı verilmek istenmiştir. Ama bilinmelidir ki üç arkadaşımızın işten çıkarılması sendikalaşma mücadelemizde bir kilometre taşı olacak-tır. Arkadaşlarımıza yapılan uygulama lanetle anılırken NETAŞ'ta, TELETAS'ta, PTT'de, TEK'de ve tüm öteki işyerlerinde teknik eleman arkadaşlarımız grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarına kavuşmuş olarak İŞ GÜVENCE'sinin sağlandığı koşullarda ülke ekonomisine kat-kılarını **sürdüreceklidir.**

Teoman A İ p t ü r k

ÖZELLEŞTİRME- NETAŞ-TEKNİK ELEMÂN KIYIMI

Recep Aktaş

1.ÖZELLEŞTİRME

Tekelleşmenin başdöndürücü bir hızla ülke ekonomisini bir ahtapot gibi sardığı günümüz koşullarında ÖZELLEŞTİRME operasyonları da birbiri ardından gündeme gelmektedir.

İlk elde başarılı PTT-ARLA kuruluşu PTT payları saklı tutularak A.Ş. durumuna getirilmiş, adı TELETAS olmuştur. Şimdi ise ABD-Morgan firmasının yönlendirdiği bir programla TELETAS'ın PTT payları elden çıkarılmış ve kuruluş tümüyle "ÖZELLEŞMİŞ"tir.

Bu arada hisse senetlerinin pazarlandığı şu günlerde TELETAS ana müşteri PTT tarafından kayırılan üretici statüsünde tutulmaktadır.

2. SENDİKASIZLAŞTIRMA

Bütün bu yeniden şekillendirmelere bir de işverenlerin dikensiz gül bahçesi arayışları açısından yaklaşmak gerekmektedir. İletişim işkolundaki 3 tekelden ASELSAN ve TELETAS'ta sendika yoktur ve üretim kışla disiplini ortamında sürdürülmektedir. NETAŞ'ta ise tersine işçilerin bir mücadele geleneği vardır ve 12 Eylül sonrasında da OTOMOBİL-İŞ'de örgütlenerek Türkiye'de ilk büyük GREV'i gerçekleştirmişlerdir. Grev sırasındaki panik içinde işveren MESS'e gitmiş ve bunun ardından BASKI politikası günlük yaşama damgasını vurmuştur.

Evet NETAŞ'ta sürdürülen TELETASLAŞTIRMA" operasyonunun iki somut hedefi vardır:

- 1- Sendikasızlaştırma,
- 2- Daha az sayıda insana baskı altında daha çok iş yaptırılan daha "üreten" bir yapı oluşturma.

3- KAPSAM İÇİ-KAPSAM DIŞI

Netaş'ta yakın zamana dek birbirinden kopuk iki ayrı dünya özenle sürdürülmeye çalışılıyordu:

-Bir yanda SENDİKALI işçiler, teknisyenler

-Öte yanda mühendislerin ve arasında bulunduğu ayrıcalıklı gibi gösterilmeğe çalışılan KAPSAM-DIŞI çalışanlar (500 mühendis, 500 teknisyen ve büro personeli).

Sendikali çalışanlar ücretlerin yanı sıra 12 Eylül'le birlikte yokedilen kimi haklarını (6 maaş ikramiye gibi) da geri almayı hedefledikleri GREV'lerini 3 ay kadar sürdürdüler. NETAŞ GREVİ tüm Türkiye ve Dünya kamuoyuna maloldu.

Bu ONURLU GREV'in hemen ardından SENDİKASIZLAŞTIRMA OPERASYONLARI başladı. MESS'in direktifleri doğrultusunda önce grevde aktif görev almış işçiler çıkartıldı. Bu birinci toplu işten çıkartmaya gereken tepki gösterilemedi.

Ardından sıra TEK SUÇLARI SENDİKALI OLMAK HAKKINDAN GERİ DÖNMEYEN İŞÇİLER'e geldi, bu ikinci "tenkisat" ta işçiler direndiler, topluca yemekhaneye gelip 30 saat boyunca dışarı çıkmayı reddettiler, ancak yalnız kaldıkları için işçilerin direnişi yeterince etkili olmadı. İşveren fabrikayı tatil etti. Direniş polis tarafından dağıtıldı. 9 işyeri temsilcisi 17.madde ile işten çıkarıldı sonra kapı dışarı edilme sırası TEKNİK ELEMANLARA geldi. Üst yönetimin sözü edilen politikasını benimseyerek uygulamada basit bir ARAÇ olmayı reddeden birisi yönetici 3 elektronik/elektrik mühendisi arkadaşımızın işlerine son verildi.

İşte bu aşamada hepimize önemli bir görev düşüyor: yarın sıra sizlere geldiğinde SES ÇIKARACAK KİMSENİN KALMADIĞI bir durumla karşılaşmamak istiyorsak 3 arkadaşımızı yalnız bırakmamalı, SESİMİZİ YÜKSELTMELİYİZ.

4- TEKNİK ELEMANLARIN İŞÇİLEŞMESİ

Yaşadığımız TEKELLEŞME sürecinde teknik elemanların işçileşmesi daha somut ve hızlı biçimde gerçekleşiyor.

Çok sayıda mühendisin çalıştığı ve mühendislik yoğun çalışmaların sürdürüldüğü yerlerde (örneğin: NETAŞ, TELETAŞ, ASELSAN, TEK, PTT) teknik elemanların belirleyici çoğunluğu fikir işçisi statüsündedir. Başta yöneticiler olmak üzere küçük bir azınlık ise dar bir mühendislik aristokrasisi çerçevesine sıkıştırılmak istenmektedir.

Öte yandan küçük proje bürolarında ya da küçük üreticiler olarak varlıklarını sürdürmeğe çalışanlar ise tekelleşme sürecinde sürekli yoksullaşmaktadır.

İster 657 sayılı yasayla memur statüsünde olsun, ister 1475 sayılı iş yasası ile "işçi" statüsünde olsun, isterse 233-308 sayılı KHK uyarınca SÖZLEŞMELİ statüde çalışınlar, mühendisler çalışma yaşamı açısından SENDİKASIZ, TOPLU SÖZLEŞMESİZ-GREVSİZ koşullarda bütünüyle ÖRGÜTSÜZ bir yapıya itilmişlerdir.

Özellikle sözleşmeli statüde çalışanların hiçbir İŞ-GÜVENCESİ yoktur.

İşte bu koşullarda 13. ve 17. madde canavarları artık işçilerle birlikte teknik elemanları da bekliyor.

5- İŞ YASASININ 13. ve 17. MADDELERİ

1475 sayılı iş yasası'nın 13. ve 17. maddeleri işverene TEK TARAFLI MUTLAK FESİH HAKKI vererek çalışanların üstündeki Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır.

13. madde işverene, çalışanın tazminatını ödeyerek, çalışana hiçbir yasal hak bırakmaksızın istediği kişiyi istediği anda kapı dışarı etme hakkını vermektedir.

17. madde ise tazminat ödemeyi de gerektirmemekte, işveren hiçbir somut gerekçe gösterme zorunda kalmaksızın yasa madde başlıklarıyla (örneğin 17 II d) çalışanın işine son verebilmektedir. Bu durumda çalışanın yasal başvuru hakkı bulunmaktadır.

İŞ GÜVENCESİ'ni bütünüyle ortadan kaldıran yarılarıyla bu iki madde hem İNSAN HAKLARI'na, hem de ANAYASA'ya AYKIRI'dır.

Bu nitelikleriyle bugüne dek ağırlıkla işçiler üzerinde bir tehdit aracı olarak kullanılan bu maddeler artık teknik elemanlara karşı da kullanılmaya başlanmıştır.

Bilindiği kadarıyla bu maddeler teknik elemanlara karşı ilk kez NETAŞ'ta kullanılmışlardır. Bu ilktir, ancak SON DEĞİLDİR. Bugün NETAŞ'ta 500 mühendise karşı bir tehdit aracı olarak kullanılırken, yarın TEK'de, PTP'de gündeme gelecektir. Hele teknik elemanların SÖZLEŞMELİ STATÜ'Ve geçirilmeleri bütünüyle başarılabilirce....

6- TEKNİK ELEMAN ÖRGÜTLERİNİN TEPKİSİ

3 mühendis arkadaşımızın işlerine 11.3.88 Cuma günü mesai bitiminden 10 dakika önce (11 ofis personeliyle birlikte) son verildi. Ve pazartesi günü Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Başkanı ve EMO Başkanı Teoman ALPTÜRK ve Mühendis-Mimar Odalarının İstanbul Şube Başkanları NETAŞ'ın kapısında dılar. Daha önceden NETAŞ yöneticilerinden görüşme isteğinde bulunmuştu, ancak işveren sürekli oyalama taktiği ile kesin bir gün vermekten kaçınıyordu.

SHP İstanbul Milletvekili M.Ali EREN'in de içinde bulunduğu bir heyet NETAŞ kapısından içeriye alınmadı. Personel Direktörü bay Ahmet GÖKÇEN Genel Müdürün zamanının olmadığı gerekçesiyle TMMOB Başkanı ile görüşmeyeceğini ileri sürmüş ancak öte yandan SHP Milletvekili M.Ali EREN'i kısa bir görüşme için içeriye davet etmiştir. Sn. Mehmet Ali EREN bu ayrımı reddetmiş ve ancak birlikte içeri girmeleri durumunda Genel Müdür ile görüşebileceklerini söylemiştir.

Bu davranışı ile NETAŞ işvereni panik içinde 140 bin teknik elemanı bünyesinde toplayan Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'ne ve bağlı odalara karşı tavrı almış konuma düşmüştür.

Bilinmelidir ki teknik elemanlar bu işin peşini bırakmayacaklardır. 3 üyemizin işlerinin başına dönmesi için her türlü platformda mücadelelerini yükselteceklerdir. Benzeri yeni uygulamalara izin veremeyeceklerdir.

7- SENDİKALAŞMA YOLUNDA MÜCADELEMİZİ YÜKSELTMELİYİZ

Netaş örneğinde karşımıza çıkan uygulama, örgütsüzlük bedelini açıkça ortaya koymaktadır. Teknik elemanlar olarak bugün NETAŞ'ta yarın TEK'de, PTP'de.... karşımıza çıkacak bu tür durumlara karşı kalıcı köklü çözümler getirmek zorundayız.

i) Sözleşmeli Personel uygulamasına karşı sesimizi çok daha etkili biçimde yükseltmeliyiz.

ii) Grevli-Toplu Sözleşmeli SENDİKALAŞMA hedefimizi çok daha SOMUT olarak önümüze koymalıyız.

iii) Kafa ve kol emekçilerinin BİRLİĞİ'ni sağlamalıyız.